

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentelen levelek csak ismert kéztől fogadtnak el.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; közszéki jegyzőknek és tanítóknak egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtá-bélyeggel és támlappal együtt 3 frt.
Nyitlító soronként 30 kr.
többesúri hirdetésnél kedvezmények nyújthatnak.

Mit jövedelmez a selyembogár?

A m. kir. földmívelésügyi miniszterium országos selyemtenyésztési felügyelőségének évi jelentéséből olvasuk, hogy a selyemtenyésztés azon husz év alatt, mióta a selyemtenyésztés országos pártfogásban és különös felügyeletben részesül, igen nagy előhaladást tett, mit eléggé bizonyítanak a következő adatok:

Az 1879-ik évben a selyemtermelők keresete a termelt gubók után volt 2809 frt, az 1897-ik évben már 1,046,465 frt 60 kr. A selyemiparral foglalkozók keresete a gyárakban, raktárakban, stb. az 1879-ik évben volt 891 frt, az 1897-ik évben már 760,103 frt 47 kr. Az összes kereset, mely a selyemtenyésztéssel és selyemiparral foglalkozóknak kifizetett, az 1879-ik évben tett 3700 frtot, az 1897-ik évben már ugyanezen összeg 2,184,371 frt 93 kr-ra emelkedett és a husz év alatt összesen **18,193,285 frt 57 kr-ra** rugott.

Mindenestre oly tekintélyes summa, melynek láttára még azok is legalább pillanatra figyelemmel fordulnak a selyemtenyésztés kérdése felé, akik előtt mindeddig csak kicsinyes dolognak s komolyabb megfigyelést alig érdemlő olyan foglalkozásnak tünt fel, mint amely nemzetgazdaságunkban és főleg a mi helyi viszonyaink mellett gazdasági berendezésünkben érdemes helyet nem találhatna.

Holott kétséget sem szenvedhet, hogy a selyemtenyésztés ma már hazánkban is oly fontos gazdálkodási és ipari ágga fejlődött, melylyel a

minden oldalról megnehezített megélhetési viszonyok között nekünk Szilágyvármegyének is foglalkoznunk lehet és kell.

A jelentés szerint igaz, hogy távol vagyunk még az olasz és franciaországi selyemtenyésztési viszonyoktól, ahol 80—90%-ig emelkedik az első osztályú gubók aránya, de az osztályozásnak a beváltásnál szigorú keresztülvitele föltétlenül nagyban emelte a termelőknek a tenyésztésre fordított szorgalmát, s míg az intézetnek ezelőtt husz esztendővel való megkezdése idejében az egész selyemtenyésztést filantrópikus vállalatnak tartották, melynek célja némi keresetet, megélhetést nyújtani a legszegényebb néposztályoknak; — ma már a selyemtenyésztés annyira elterjedt a magyar nép között, annyira gyökeret vert hazánkban, hogy most már a magyarországi selyemtenyésztés rendes, bevezetett, meghonosodott iparüzletág lett, amelyet nem veszélyeztetnek többé a világpiacon esélyei sem.

Az állami selyemtenyésztési felügyelőségek minden lehető módon igyekeznek népszerűsíteni, megkedveltetni a selyemtenyésztést, s folyton iparkodnak azon, hogy úgy a selyemgubó termelés, mint a szederfa tenyésztés tekintetében a szakértelem minél behatóbb terjesztését és a selyemtermelők ellenőrzését is fokozzák.

Ez évben is képes ábrázolatokkal ellátott magyarító táblákat osztottak ki minden egyes tenyésztőnek és a selyemtenyésztő vidékeken, az összes népiskolákban, s községházakon ki függesztettek.

Nálunk is ott van kiszégyezve a városház oldalán, de száz, meg száz ember megyen el mellette, míg egy figyelemre méltatja.

Lapunkban említést tettünk volt róla, hogy itt közelünkben Nagy-Váradon állami segély mellett egy selyemgubó beváltó és selyemszövő gyár létesítése közel jövőben kilátásba van helyezve.

Ha ez megvalósul, a selyemtenyésztés vidékünkön is föltétlenül meg fog indulni. Mikor a most lenézett szederfáknak becses volta ugyancsak ki fog tűnni.

Jelen cikkünk célja vidékünk figyelmét a selyemtenyésztés kérdésére felhívni, s mint ehhez alapföltételt, a szederfa tenyésztést ajánlani.

A kik a szederfa tenyésztés és illetve selyemgubó termelés iránt érdeklődnek, a szegzárdi állami felügyelőségtől minden kérdésre kimerítő utbaigazítást kapnak.

A kimutatásban egyenkint föl vannak sorolva a vármegyék, melyekben a szederfa tenyésztéssel és selyemgubó termeléssel foglalkoznak. Biz azok kivétel nélkül jobb gazdasági viszonyok között él, gazdagabb termőfölddel megáldott vidékek, mint a mi Szilágyvármegyénk.

És még is...

Bizony kíváncsi lenne, hogy e tárgyban nálunk is induljon meg már valahára valami kis mozgalom. Avagy vármegyei gazdasági egyesületünk is olyan kevésre becsülne e kérdést, hogy komoly figyelemre érdemesnek még ma sem tartaná?

Bölöni Sándor.

Polgármesteri jelentés.

(Folytatás.)

Lopási eset 30 esetben jelentetett be, a mely alkalmakkor 50 krtól 50 frtig terjedő értékű tárgyak tolvajoltak el.

Leggyakrabban majorságok estek áldozatul és a nyomban megindított rendőri nyomozások folytán 18 esetben sikerült a tetteseket kinyomozni; 12 esetben a nyomozás eddig eredményre nem vezetett, ámde azok még folyamatban vannak.

Padurán Simon és neje okmányhamisítás címén a bíróság elé állítottak s jogerősen meg is büntetett.

1898. február 11-én ifj. Szabó Ferencz Sándor nevű 4 éves fiát Ambrus Antal ebe megmarta, azonban az eb megfigyelés alatt tartatván, egészségesnek bizonyult s így a beoltás mellőztetett.

1898. aug. 7-én Herczeg Pál széplaki lakos elragadt lovak által elgázoltatván, sebesülten kórházba szállítottatott, honnan néhány napi gyógykezelés után gyógyultán bocsátott haza.

1898. november 2. Eszenyei Zsuzsánna 13 éves cseléd Szabó Antal adótiszt házában leesve a lépcsőről, megsérült, de gyógykezelés alá vétetvén, csakhamar felépült.

1898. május 5-én Pálcsa Gergely gyanus körülmények között elhalt egyénről az orvosrendőri vizsgálat kiderítette, hogy illető természetes halállal mult ki.

1898. december 22-én Kulcsár István percseni illetőségű cseléd szívszélhűdés folytán hirtelen elhalálozott.

1898. december 31-én Jelinek Sándor budapesti lakos, a Clayton és Shuttleworth cégi képviselője agy és szívszélhűdésben hirtelen elhalt.

1898. március 27-én Marián Péter öngyilkossági kísérletet követett el. Életben maradt.

1898. június 3-án Sikó Sándor nevű csizmadia segéd revolverrel agyonlőtte magát és meghalt.

A „Szilágy-Somlyó” Tárczája.

A lavina.

A hegyről indul észrevétlen,
Egy hópely magányosan;
Csend mindenütt a messzeségben,
De a pelyeg tovább suhan.

És a lavina nő haladva,
Mint óriás a völgybe ér;
Temetve csakhamar alatta
Falu, mező, a messze tér.

Szerelmem is ilyen pelyeg volt,
Indulni hagytam gondtalan;
De hirtelen megnöve tombolt
S mint a lavina úgy rohan.

Szánguld a hóvihar a völgybe
És mindent, mindent eltemet...
Szerelmem, kedves hölgy, örökre
Temeti már el létemet...

Varsányi Gyula.

Nyomor asszony diófája.

— Portugál mese. —

Sok, sok évvel ezelőtt, Minho községnek bőségesen volt meg mindene, ami az élet fenntartására kell. Férfiak és nők, aggok és gyermekek egész nap ott heverték a lombos fák alatt, télen pedig a meleg kandallónál. A termékenységtől duzzadó föld háromszázszorosát adta meg minden magnak és művelni sem igen kellett.

A falu felső végében szegényes kunyhó állt. Szalmából volt a fedele. Ott élt egy asszony. Nyomornak hívták. Vénőbb volt Matuzsálemnél, talán az emberiségnél is. Ezt nem dönthette el senki sem. Egyetlen társa sovány, kiéhezett kutyája volt.

Kicsiny, bekerített helyen, mely az ő telkéhez tartozott, diófa állt, mely jóízű, nagy gyümölcsöt termett. E diókat ette a szegény öreg évről-évre. Am ezt az örömet is megzavarták. A falu vásott gyerekei ellopták a dió legnagyobb részét. Pusztán gonoszságból tették.

Nyomor, a botjára támaszkodva, kutyájának, Hű nevű ebének kíséretében, naponta elment hazulról. Koldulni járt. Sok ajtó meg sem nyílt a kérésére. A leggazdagabbak utasították el és ráadásul össze is szidták. A bőség a végtelenig fokozta az önösséget és a lustaság még ridegebbé tette a szíveket. Szidták a falu bíráját is, miért engedi meg a rongyos Nyomornak, hogy a közjótékony-ságot vegye igénybe.

Pár rézfíllért mindig csak azok ad-

tak, kik éppenséggel nem usztak bőségben. Így esett, hogy Nyomor tarisznyája felében sem telt meg.

Ősszel volt a legrosszabb dolga; olyankor igen nehezebb esett a járkálás. Hűnek otthon kellett maradnia az érett diók őrzésére és az asszony is, a kutyája is fájdalmasan váltak meg egymástól.

Egyszer nagyon kemény tél járt. Fagyasztó szemező borult a földre.

Koromsötét éjben zugott a vihar, meghajtva a legvastagabb fákat is. Az eső patakokban áradt. Rongyos ruhájában Nyomor odaszorult Hű mellé, hogy felmelegedjék. Hirtelen fölébredt, mert valaki zörgetett az ajtaján. Hű máskülönben dühösen szokott ugatni, ha valaki a kunyhóhoz közeledett; most örülni látszott, még a farkát is csóválta, mintha azt akarta volna mondani:

— Isten hozott!

— Az Istenért — siránkozott kint valaki — adj menhelyet egy szegénynek, ki éhen vész a nagy hidegben.

— Nyiss be. Ne mondja senki, hogy valakitől megtagadtam a menhelyet.

Az idegen belépett. Mély barázdák voltak az arcában. Még vénebbnek látszott nyomornál is. Rongyos köpeny volt rajta.

— Ülj le, jó ember — szólott Nyomor. — Azt a keveset, a mim van, szívesen adom.

És Nyomor az utolsó darab fát rádobta a tüzre, aztán egy kis kukoricakenyeret adott az öregnek és odaadta az utolsó diót is.

Az öreg ott melegedett a tűznél és

jóízűen evett. Hű hizelegve feküdt lábainál. Később durva zsákba burkolta Nyomor a vendégét és szalmazsákra ágyalt neki; ő maga a pusztán földön aludt, fejét egy ócska lánának támasztva.

Másnap reggel Nyomor korán ébredt; eszébe jutott, hogy vendégének semmit sem adhat. Elhatározta hát, hogy koldulni megy. Kinyitotta az ajtót. Az idő kiderült; már botja után nyúlt, hogy elosonjon, mielőtt ő felébred. E pillanatban megszólalt az öreg:

— Szegény Nyomor. Tudom, mi a szándékom. Az én feladatomnak azonban már vége.

— Ki vagy te? — kérdezte Nyomor. Az öreg erre szép ifjúvá változott, kinek arca napugárként ragyogott.

— Én Mihály arkangyal vagyok, — felelt. — Isteni parancsra jöttem ide, hogy az emberek felebaráti szeretetét vizsgáljam. Bezörgettem e világ gazdagainak és boldogainak ajtaját; mindenütt elűzték. Te szegény öreg, voltál az egyetlen, ki befogadtál és elláttál. Nélkülöztl is felebarátod javára. Megkapod érte jutalmadat.

Nyomor már rég letérdelt, összekulcsolta kezeit és így szólt:

— Szép angyal, nem kérek én semmit. Boldogan élek szegénységemben és nem önzésből tettem jót.

— Tudom, — felelt az angyal. — Imádkozol a szűkmarku adakozókért, áldást, boldogságot kérsz számukra és megbocsájtasz azoknak, kik veled rosszat tesznek és kigunyolnak. Te éppoly boldogtalan voltál, mint én és mégis meg-

1898. márczius 2-án Jakab Róza kr.-horváti illetőségű elmezavart cseléd az utcán bódorogván, elfogatott és illetőségi helyére szállított; ugyszintén június 8-án Benedek Géza gergyótekerőpatakai és

november 17-én Kovács Juli krasznai illetőségű egyének, kiken az elmezavar tünetei észleltettek, illetőségi helyeikre szállítottak s a szállítási költségek utólag behajtatván, az azt előlegező városi pénztárnak megtérítettett.

1898. július 13-án br. Bánffy János tanyájában a sertések között heveny fertőző toroklob ütött ki, mely miatt a tanya zár alá helyeztetett s csak a betegség lefolyása után, aug. 24-én lett az alól feloldva.

IV. Tűzesetek.

Az 1898. év folyamán gyakoribb tűzeset fordult elő, a melynek oka részben a lakosság gondatlanságára, részben gyaníthatólag gyújtogatásra vezethető vissza. 1898. márczius 6-án Weinberger Kálmán szeszgyárában egy óramű felrobbant. Biztosítva volt az Első magyar általános bizt. társaságnál.

1898. márczius 24-én Keller Ferencnek a Kraszna-utczában levő rozant és lakatlan háza este 9 órakor meggyult és leégett. Biztosítva volt az Első magy. ált. bizt. társaságnál.

1898. április 2-án Gutuj Jánosnak kraszna-utczai házának disznóólja és faszíne gyuladt ki, s erről részben háza fedele is elégett. Ugyancsak az elől említett intézetnél volt biztosítva.

1898. április 26-án Nagy János Józsefnek ugyancsak kraszna-utczai házána 2 boglya — állítólag 50 frt értékű — szénája égett el. Biztosítva nem volt.

1898. szeptember 2-án Herczföld Éliásnak istállója gyuladt ki és égett el. Biztosítva nem volt.

1898. szeptember 5-én Weisz Ignác mészáros által bérelt várbeli jégverem tetőzete leégett. Biztosítva nem volt.

1898. szeptember 7-én két tűzeset volt. Ugyanis Laczay Józsefnek a Csörgő-utczabeli háza, disznóólja és faszíne gyuladt meg ismeretlen okból s égett el teljesen; alig végeztetett be az oltás, mikor d. u. 3 óra tájban a mellette lévő s s Papp Mártonné tulajdonát képező ujonnan épült s még részben el sem készített házacska gyuladt meg s égett el. Előbbi biztosítva volt az Első magyar ált. bizt. társaságnál.

Bíró István sz.-somlyói lakos ennek folytán bejelentette, hogy előtte való nap este 6—7 óra között az ő általa bérelt és Farkas Ferencz tulajdonát képező háza fedele is meggyuladt, de tűz kiütése észrevétetvén, az gyorsan localizálva lett. Az ennek folytán megégett rendőri nyo-

mozás helyszíni szemle alkalmával a padláson petroleumos rongykanócz fedezettvén fel, gyanu alapján Bíró Istvánnak Marosán Virág nevű kr.-horváti illetőségű cselédje letartóztatott, ki beismerte, hogy gazdája iránti boszúból akarta a házat felgyújtani. Terhelt a kir. bíróságnak átadatott.

Eme gyakori tűzesetek folytán 2159—1898. rk. sz. a. intézkedéssel szigorú tűzrendőri szabályok léptettek életbe s a házak, udvarok a rendőrség által csaknem naponként vizsgáltattak s a helyszíni szemlék folytán több fél ellen jelentés alapján büntetések szabattak ki.

1898. október 6-án Tatai Sándornak a Megyeház-utczában lévő lakháza udvarán egy boglya széna égett le. Biztosítva nem volt.

1898. október 16-án Major Lőrincznek a város területén jóval kívül eső fejtérhegyi szőlőjében elhelyezett s az Első magy. ált. bizt. társaságnál biztosított 60 frt értékű szénája égett le, gyaníthatólag gyújtogatás folytán.

S itt elismeréssel kell megemlítenünk a helybeli önk. tűzoltó-egyletet, melynek buzgó tagjai és parancsnoksága a tűzeseteknél mindannyiszor a legnagyobb gyorsasággal jelent meg és önfeláldozással, férfias bátorsággal teljesítette minden alkalommal nemes emberbaráti kötelességét.

V. Külrendészet.

A csekély számban alkalmazott s írásbeli teendőkkel tulterhelt rendőrségi tisztviselők s rendőri közegek is teljes odaadással és buzgalommal iparkodtak a város külrendészeti ügyeit teljesíteni.

Az év folyamán minden hónapban egyszer, sőt néha több ízben is meglepően razzikiák tartattak, továbbá a város kisebb-szerű s inkább az alsóbb osztályok által látogatott korcsmaiban s zug szállásadóknál, valamint a rendőrség előtt kétes existenciájú egyénekként ismert szilágy-somlyói lakosok házána 1 meglepően, szemlék fogantatottak. Ilyen alkalmakkor illetőknél igazolvány nélkül talált, vagy foglalkozás nélküli egyének a városból kényszerutlevéllel s több esetben taloncz uton kiutasítottak, illetőleg illetőségi helyeikre kísértettek.

Felügyelet alatt tartattak az összes nyilvános mulatóhelyek, vendéglők és korcsmák, s a zárórak a szabályrendelet értelmében szigoruan betartattak s az az ellen vétők — vendéglősök és magán személyek — több ízben megbüntettettek.

A vendéglők udvarai, istállóí, az 1888. évi VII. t.-cz. 16. §-ához képest minden héten két ízben fertőtlenítve lettek.

A köztisztaság okából a közterek, utcák hetenként egyszer s minden vásár után separtettek s fertőtlenítve lettek.

Magán házak udvarai tűzrendészeti és közegészségi szempontból ellenőrzés alatt állottak s helyszíni szemlék fogantatottak, mely alkalmakkor több helybeli lakos ellen a tapasztalt mulasztás mérvéhez büntetések alkalmaztattak.

A mészárszékek, köztisztasági, a mészárosok, kereskedők és szatócsok pedig a súly kiszolgáltatás tekintetében, a piacon kiállított élelmi cikkek, gyümölcsök, közegészségi tekintetekből ellenőrzettek s több esetben elkobzás mellett pénzbüntetések alkalmaztattak a kihágást elkövető felek ellenében.

(Folyt. köv.)

Különfélék.

— *Mai számunkhoz fél ivhirdetési melléklet van csatolva.*

— **Urnapiját,** a római katolikusoknak eme legnagyobb ünnepét városunkban is nagy közönség részvétele mellett ünnepelték meg csütörtökön. Az ünnepre gyönyörű szep napfényes idő derült s a távolról mutatózó fellegek, csak a közel vidéken váltak jótékony esőre, nálunk pedig egész nap tartott a szep, verőfényes nyári nap, melyből ez évben eddig még igen kevés részünk jutott. Föltűnt, hogy az önkéntes tűzoltó-testület most nem vonult ki az urnapi ünnep alkalmára, mint azt éveken keresztül megszoktuk volt.

— **Hivatalvizsgálat.** Bernáth Elemér, a debreczeni ítélőtábla elnöke és Pongrácz Jenő kir. ítélőtáblai főügyész, tegnapelőtt, a bíróságok és kir. ügyesség ügymenének megvizsgálása céljából Zilahra érkeztek, honnan a kir. járásbírósg megvizsgálása végett holnap fognak Szilágy-Somlyóra ájtönni.

— **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügyi miniszter Moni Gyula szilágy-esehi kir. közjegyzőt Székelyhidra helyezte át.

— **Uj telekkönyv átalakító.** A zilahi kir. törvényszék elnöke Szabó Ferenczet, a zsiói kir. telekkönyvi hatóságnál alkalmazott telekkönyv átalakító írnokot a helybeli kir. járásbírósgához, ugyanazon minőségben áthelyezte.

— **Eljegyzés.** Nuszba cher Salamon W. szilágy-somlyói dohány nagytőzdsés, a napokban eljegyezte Markovits Rózsika kisasszonyt, Kallus Jakab deési nagykereskedő kedves unokáját.

— Segits, Nyomor — kiáltotta a Halál. — Nem tudok lemenni.

— Már hogy is ne segítenék! Ügyelj arra a mit mondok. Fent maradsz, ott jó helyed van. Én azonban az emberiség jótévéje akarok lenni, a nélkül, hogy valaki sejtene

Nyomor erre bezárta az ajtaját, Halált kint hagyta, fent a diófán, melynek ágai úgy hajlongtak, mint egy óriási pók lábai. Zsákmányukat nem bocsájtották.

*

Pár hónap telt el és a doktorok már csokálkoztak, hogy senki sem hal meg. Mind tovább tartott ez állapot és az emberek már halhatatlanoknak vélték magukat. Nagy ünnepeket, vigaságokat rendeztek. Mulattak, ujjongtak az egész világ.

A nagy öröm azonban idővel megcsappant. A százötven, százhatvan, száznyolczvan éves emberek, kik így elérték a legnagyobb kort, elvesztették hallásukat, izlésüket; az öregség és a betegség meggyengítette az eszüket, átkozódottak és a halált kívánták, nyugalmul a sok szenvedés után. Oly sokan voltak már az emberek, hogy az élet mind nehezebbé, mind drágábbá lett.

A halhatatlanság végül valóságos istenostora volt és emberek épp oly buzgón keresték a halált, mint ahogy azelőtt kerülték. Orvosokat hívtak, de nem gyógyítás, hanem ölés céljából. Ők azonban, bármint igyekeztek, senkit sem bírtak megölni.

Abban az időben Braga városában élt egy orvos. Priscus volt a neve. Egy este későn jött haza. Eltvedt és a fenyőerdőbe került. Ott Nyomor asszony diófája mellett is el kellett haladnia. Panaszos hangot hallott, mely így szólt:

— Ki szabadit ki innen, hogy a földet megmentsem a halhatatlanságtól, mely rosszabb a legrémesebb pestisnél is? — Én! — felelt a doktor és már ke-

— **Iskolai ünnepély.** A szilágy-somlyói áll. felső leányiskola f. hó 8-án d. e. 11 órakor, a koronázási évforduló emlékére iskolai ünnepet rendez, melyre a tanügybarátok és érdeklődők meghívatnak. Az ünnepély műsora a következő: 1) Himnusz. Éneklők a tanulók. 2) Megnyitó. Tartja Zobel Lipót gondnoksági elnök. 3) Honszeretet. Tárkányitól. Szavalja Czecz Margit. 4) Népda. Éneklők Ajtai Julia és Merk Erzsébet. 5) A zárandok, Garaytól, szavalja Kiss Margit. 6) A magyarok Istene, Petőfitől. Szavalja Szalavetz Irma. 7) Emlébeszéd. Felolvassa Fetter János Ferencz. 9) Király himnusz. Éneklők a növendékek. 9) Magyar hölgy, Garaytól. Szavalja Schwarcz Julia. 10) A honfirab, Tárkányitól. Szavalja Schöenstein E. 11) Zárszó. Tartja Városi Malvin. 12) Szózat. Éneklők a tanulók.

— **Junialis.** A szilágy-somlyói Polgári Olvasókör saját pénztára javára folyó 1899. évi június hó 11-én, kedvezőtlen idő esetében ugyanazon hó 18-án Szilágy-Somlyón, a malomerdői „Annavillában” zártkörű nyári táncvigalmat rendez. Belépő díj személyenként 60 kr. Kezdeté délután 6 órakor. Jegyek előre válthatók Vass László ur üzletében. A vigalom napján d. u. 3—8 óráig a Bem-téren 20 kr. személyenkénti kiszállításra bérkocsik fognak a közönség rendelkezésére állani.

— **Szülőoltási tanfolyam.** A vármegyei gazdasági egyesület alkalmat kíván nyújtani arra, hogy egyesek a szülőoltást, az ugynevezett zöld oltást megtanulhassák, miért Zilahon, a Bánom-utczában levő telepén folyó évi június hó 7., 8. és 9. napjain az egyleti kertész szakszerű vezetése alatt oltási tanfolyamot rendez. Fölhívatnak tehát mindazok, a kik e tanfolyamon részt akarnak venni, hogy a szükséges élelmi szerrel és jó éles oltó késsel (zsebkés) jelenjenek meg. A tanfolyam teljesen ingyenes és a férfiak a telepen éjjeli szállást is kaphatnak.

— **Évzáró vizsgák.** A helybeli áll. felső leányiskolában az évzáró vizsgálatok következők sorrendben lesznek: június 14-én d. e. 9—10 óráig hittanból; június 15-én d. e. 9—12-ig magyar, német nyelvből, szám- és mértanból; június 16-án d. u. 3—6-ig történetből, föld- és természetrajzból, francia nyelvből: június 17-én d. u. 3—6-ig ének, szavalat és kedvező idő esetén tornavizsgálat.

— **A kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága** felhívást tesz közzé, melyben azon okleveles gazdákat, akiknek még nincsen állásuk, vagy állásukat változtatni akarják, felhívja, hogy lakásuk pontos közlésével, mielőbb írjanak a tanintézet igazgatóságához.

könyörültél rajtam. Isten megfizeti. Kivánj valamit. Kivánságod teljesülni fog.

— Hatalmas szent, nem kérek én semmit, nem kívánok semmit.

— Nincs semmid és nem is kérsz semmit? Beszélj!

Nyomor hallgatott.

— Akarsz a coimbrai Santa Clara főnöknéje lenni? Akarod, hogy ez a sok föld itt köröskörül mind a tied legyen! Szép, fiatal és gazdag akarsz lenni? Kincset, tiszteletet kívánsz?

Nyomor mind e kérdésre csak a fejét rázta.

— Csak nem zavarod azt az örömet, hogy megjutalmazalak. Már azt kell hinnem, hogy tulbűszke vagy...

— Ha mindenképp akarod, Isten angyala, egyet mégis kérek. Van kint egy szép, erős diófám, mely pompás gyümölcsöt terem nekem. A gyerekek ellopdosák és Hűnek a dió őrzésére itt kell maradnia. Mi ketten azonban szomorkodunk, ha el kell válnunk egymástól. Tedd meg tehát, hatalmas szent, hogy a ki diófámra mászik, onnan az én akaratom nélkül le ne jöhessen.

— Ugy legyen, szólt a szent és mosolygott Nyomor jószívűségén.

Aztán kitérte szárnyait és ellebegett a végtelen messzeségbe.

*

A rossz idők elmúltak. Az angyal áldásában nem lehetett kételkedni.

A gyerekek úgy félték, a mióta Nyomor a diólopáson érte őket és fennhagyta a fán, hogy hozzá sem nyultak többé.

A többi lakos is nagy ivben kerülte a fát és jobban bántak Nyomorról. Sejtették, hogy emberfeletti erő van benne.

Nyomor és Hű így békés boldogságot élvezhetett távol a világ zajától. És ez az igazi boldogság.

Ujra beköszöntött az ősz. Nyomor a leveleiket hullató fákat nézte, a pirosodó

füvet, az elmulás jeleit. Egyszerre megszólalt egy hang:

— Nyomor! Nyomor! Nyomor!

Hű vonított, mintha valakinek halálát jelezné.

Karcsu, sovány, halottarczu ember volt, ki kiáltott. Nagy kasza volt a kezében. A Halál volt.

— Mit kívánsz tőlem, Isten embere.

— Kötelességemet kell teljesítenem. Elérkezett az órá!

— Már most?

— Gondolkozol rajta? Mit érsz az étellel? Szegény vagy, öreg... megtört!

— Hát szegény éppen nem vagyok, — felelt Nyomor. — Van, kényerem a ládamban és fám a tűzre. Öreg sem vagyok, karácsonyra még csak százharminc leszek. Megtört meg éppenséggel nem vagyok. Épp oly erős vagyok, mint te!

— Helyed készen vár az üdvözöltek közt!

— Ha valaki meghal, rendszerint azt mondják róla: jobb hazába költözött. Én azonban nem tudom, hogy a paradicsomban jobb-e az élet? Jobb szeretem én a földet. Ki tudja, hogy az a jobb haza nem család-e? Aztán szegény kutyámtól sem válhatok el.

— Magaddal viheted.

Nyomor most már látta, hogy a Halál parancsa visszavonhatatlan, hogy engedelmeskednie kell. Így hát csak pár percnyi halasztást kért, hogy felöltöthesse ünnepi ruháját. Oltózkodás közben így szólt:

— Nem teljesítenéd még legeslegutolsó kívánságomat? Menj föl, kérlek, a diófámra és tépd le a diókat, melyek meg rajta vannak. Az lesz az utolsó lakomám a földön.

A halál nem ellenkezett. Felmászott a fára, leszedte a diókat, bármint erőlködött is azonban, lejönni nem tudott.

— Az évszázó vizsgálatok rendje a zilahi ev. ref. főgimnáziumban: június 11-én, kedvezőtlen idő esetére 18-ikán (vasárnap) d. u. 4 órától tornavizsga és verseny. 15-én (csütörtök) d. e. 8 órától V. oszt. vallásan, görög, latin, magyar, I. oszt. magyar, latin, mennyiségtan, ének; d. u. 3 órától VII. oszt. vallásan, latin, magyar, görög, II. oszt. rajz. geom., földrajz, mennyiségtan; — 16-án (péntek) d. e. 8 órától VI. oszt. természetrajz, vallásan, magyar, mennyiségtan, III. oszt. magyar, német, vallásan, rajz. geom.; d. u. 3 órától IV. oszt. mennyiségtan, magyar, történelem, rajz. geom., V. oszt. természetrajz, mennyiségtan, német, történet. — 17-én (szombat d. e. 8 órától VI. oszt. német, görög, történelem, latin; d. u. 3 órától VII. oszt. természettan, földrajz, német, mennyiségtan. — 17—18-án a magántanulók vizsgálata. — 19-én (hétfő) d. e. 8 órától I. oszt. rajzoló geometria, vallásan, földrajz, III. oszt. mennyiségtan, földrajz, latin, történelem; d. u. 3 órától II. oszt. magyar, latin, vallásan, ének; IV. oszt. vallásan, latin, német, természetrajz, ének. — 21-én (szerdán) d. e. 9 órakor az iskolai év ünnepélyes bezárása s ennek végétével az értesítők kiosztása osztályonként. — 22—23-án érettségi szóbeli vizsgálat.

— Biróság a fogházban. A helybeli kir. járásbírósi épületek közelebről lebontás alá kerülnek s addig, míg az új épület elkészül, az igazságszolgáltatásra bérhelyiségek szükségesei. A hivatalok elhelyezése miatt aggodalmaskodó táblabíró mindenfelől kapja a jó tanácsokat. Kuriozumképpen megemlítünk kettőt. Az egyik az, hogy ugy is lajstromrendszer van, hát vigye haza mindenik bíró magánlakására a hozzá tartozó ügyeket és tárgyaljon otthon, míg a helyiség felépül. A másik meg azt a még okosabb tanácsot adja, hogy másfél évig, míg az építkezés tart, legyen törvényszünet. A vége is az lesz, hogy a bíróság egy része fogházba kerül az építés miatt, mert az építés idejére a fogházhelyiségek lesznek a bíróság által felhasználva.

— A gazdák érdeke. Fontos érdeke mindenkinek, hogy állatait a bekövetkező károk ellen betegség, járvány, kényszerlevágás stb. ellen biztosítsa. A „Magyar kölcsönös állatbiztosító társaság” a biztosításnak ezen ágát rendkívül olcsó feltételek mellett eszközli. Saját érdeke ellen vét még a legzsebényebb gazda is, ha nem siet biztosítani állatait, hiszen minden embernek a lova és szarvasmarhája nemcsak jelentékeny segítő ereje, hanem egyúttal vagyonának tetemes része is.

— Uzsora forog fenn akkor is, ha a hitelező az adóst, az uzsorakamat ledol-

gozása végett szolgálatába fogadja. (M. kir. Curia büntető osztálya 1899. évi 7396—1898. sz. elvi jelentőségű ítélete.)

— Szobor kiállítás kenyérből. Nagy-Károlyban a régi kaszinó üvegtermében érdekes kiállítás látható. Tuzár Ágoston a váci fegyházban öt évet töltött volt fegyencz állította ki az általa durva rab kenyérből készített szobrokat. A fegyencz szabadságvesztés büntetése ideje alatt primitív eszközökkel alakokat kezdett formálni rab kenyérből, úgy hogy művészi tehetsége a fegyház igazgatóságának is feltűnt s most kiszabadulása után szó van arról is, hogy a kormány költségén szobrának képezik ki. A kiállított tárgyak mind művészi utánzatai kicsinyben. p. o. a Deák nazoleumnak, Munkácsi híres festményének Krisztus Pilátus előtt. Ezen kívül ugyancsak kenyérből formálva nagy virág váza, virággal telítve, mell szobrok, varrógép és többféle tárgy látható. A belépti-díj csakély 10 kr. A kiállítást sokan látogatják. Így urnapján 1522-en nézték meg.

— Az 1896-iki állatkiállítások emléke. Képek Magyarország állattenyésztéséből. A földmívelésügyi miniszter megbízásából kiadja Erdélyi cs. és kir. udvari fényképész. Ez alatt a cím alatt gyönyörű kiállítású és nemcsak művészeti, hanem közgazdasági tekintetből is igazán nagybecsű díszmunka jelent most meg a könyvpiacra. Tulajdonképpen nem is albumról van szó, bár az mint ilyen, minden egyébtől eltekintve is, szintén igen becses, hanem állattenyésztésünk sikereinek széles körökben való megismertetéséről. Darányi miniszter szeme előtt is bizonyosan ez lebegett, midőn hozzájárulásával lehetővé tette, hogy állattenyésztésünknek újabb időben elért sikerei, egymint: fejlődése és versenyképessége ily módon bemutatasszék. S erre ez a hatalmas album csakugyan a legteljesebb mértékben alkalmas; a száz darab gyönyörű állatkép s a csatolt rövid, de velős magyarázó szöveg néhány perc alatt képes bárkit is meggyőzni, hogy Magyarországon az állattenyésztés, különösen pedig a luxus ló- és szarvasmarha tenyésztés az állami telepeken és egyes birtokoknál oda emelkedett, hogy a nyugoti államok tenyészteteivel bátran versenyezhet, sőt egy s más tekintetben versenyen felül áll, mely minőségében minden kétségen felül elsőrangú és megbízható beszerzési forrásnak is tekinthető. A hatalmas méretű albumban száz kép foglalta, nagyobb részt egyes állatokról, de állatcsoportokról is felvéve. A pompásan kiállított hatalmas nagyságú album, mely mint díszmű is párját ritkítja, aránylag olcsó, amennyiben ára 40 frt; megrendelhető minden könyvkereskedésben, vagy a kiadónál, Erdélyi cs. és kir. udv. műintézetében Budapesten.

— Milyen idő lesz juniuban. „Nagyon rossz” jósolja erről a hónapról a rettenetes Falb próféta. Szép napokra egyáltalán ne tessék számítani, kedvezőtlen lesz az időjárás az első és a harmadik héten, a hónap közepe felé azonban, szószerint így jósol az időjárás bölcsé „aránylag kedvező idő (?) lesz hajlammal a havazásra (!) a mi részben be is következik.” Szerencsére azt tapasztaltuk eddig, hogy Falb gonosz jóslatai erre a hónapra az első két napon csütörtököt mondtak és minthogy Falb maga beismeri, hogy teóriája olyan esetekben, mint ez a hónap egyáltalán nem csálhatatlan, merjük remélni, hogy a híres kritikus napok ezuttal elmaradnak és akármilyen kedvező időjárás lesz a hónap közepe felé, a júniusi havazás azért még se fog bekövetkezni.

— Ragályos betegségek. Folyó évi június 4-iki állapotnak megfelelőleg a „Földmívelési Értesítő”-ben az állategészségügyi kimutatás Szilágyvármegyről következő hivatalos adatokat közli: Vesztség: M. Egregy 1 u. — Rühkór: Czigányi 1 u., Diósd 1 udv., Kirva 2 u., Menyő 1 u., Nagy-Szeg 1 u., Zilah 1 udv., Zovány 1 u., Zsibó 1 u., összesen 8 község 8 udvar. — Sertésvész: Bábeza 5 udv., Egrespatak 1 u., Hadad 5 udv., Sülemed 1 u., Szamos-Nagy-Goroszló 1 u., Tasnád 1 u., T-Szarvad 1 u., Zilah 3 u., összesen 7 község.

— Apró párbeszéd. Tanító: Nagyon félek, te rossz kis lány, hogy nem fogunk a mennyországban találkozni.

Kislány: Ugyan miért? Hát mit kevetett el a néni?

X-né asszony a minap tért vissza harmadik férjével a nászútról. A férj kissé rosszul érzi magát. Az asszony szól:

— Orvost hívatok, édes...

— Melyik orvost?

— Azt, amelyik boldogult két férjemet kezelte...

— Köszönöm... Majd meggyógyulok így is.

A hetven éves férjnek jelenti a tudós asszony: — A gólya egy szép kis fiút hozott!

Az öreg férj melankolikusan szól:

— Már csakugyan azt kell hinnem, hogy a gólya hozta...

— Gonosz nyelv. Az illatszerekről volt szó egy társaságban. Egy fiatal ember megkérdezi a mellette ülő hölgytől:

— Melyek az ön kedvencz illatszerei?

— Leginkább szeretem az ambrakivonatot, de a virág-extractumoknak is barátja vagyok. Rózsa barátnőm a kivonatokról azt tartja, hogy annál jobbakk, mennél öregebbek.

— Akkor igen csodálom, hogy miért nem használja a saját — anyakönyvi kivonatát.

— Foulard-selyem 65 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. legújabb mintázatokat és színekben, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privát-fogyasztóknak postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállítva — mintákat pedig postafordultával küldenek, HENNEBERG G. selyemgyárai (cs. és k. udvari szállító) Zürichben. — Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Irodalom.

— Olcsó könyvtár. Gyulai Pál kitűnő szerkesztésében megjelenő vállalat új olcsóbb sorozatából a következő számokat kaptuk: 66r. sz. Karr Alfonz „Hajnal után két héttel”, a szellemes francia elbeszélő egy kiválóan kedves regénye. — A 662—664. sz. a mult század magyar irodalmának egyik népszerű alakját mutatja be összes művei keretében. Rádai Ráday Pál munkái ezek, közte a hírneves „Istenes énekek” egy csomó eddig teljesen ismeretlen vers és az író önéletrajza. — Könyi Manó a következő füzetben (665—666. sz.) arra a kérdésre mutat rá, hogy „Deák Ferencz miért nem ment el az 1843-iki országgyűlésre?” — Tisza Domokos „Hátrahagyott versei” (667—668. sz.) egy korán elhunyt nagy tehetség ékes tanújelei. — Corneille világhíres tragédiáját a „Cid”-et (669—670. sz.) Radó Antal zengzetes alexandrinusokban ültette át, míg Lessing klasszikus vigjátékát a „Barnheli Minná”-t (671—673. sz.) Kazinczy Ferencz fordításában kapjuk. — Rhetorikai szempontból is értékes Andrassy Gyula gróf nagy beszéde A véderőjavaslat tárgyában (674. sz.). — III. Napoleon híres könyve „A tüzéség multja és jelene” (675—676. sz.) nemcsak szerzője nagy nevéért, de történeti kutatásaiért is érdemes könyv. — Két klasszikus mű következik a változatos sorozatban: Schiller „Stuart Mária”-ja (677—680. sz.) és Milton gyönyörű „Elveszett paradicsom”-a (681—685. sz.) melynek kitűnő fordításáért csak nemrég választották meg Jánossy Gusztávot a Kisfaludy-Társaság tagjává. — Végül egy háromkötetes regény About Edmond (686—700. sz.) „A régi bástya” zárja be méltón a népszerű vállalat e sorozatát, melynek egyes számai a krajczáron a kiadó Franklin-Társulatnál és minden hazai könyvkereskedésben kaphatók.

lődik tovább, hogy az állatvilág napjainkban nem megy át többé olyan nagyarányú változásokon, mint ősidőkben. Ez a nézet azonban téves, mert számos példával bizonyítható, hogy az állatok fejlődése, átalakulása most sem szünetel. És minden kétséget kizáró módon bebizonyította ezt most Joly tanár, egy francia katonai lovasiskola professzora, ki a lovak ezrein végzett vizsgálatai alapján, a párisi akadémiának bemutatott tanulmányban világosan kimutatta, hogy a ló lábának fejlődése, átalakulása ugyanabban az irányban halad előre most is, mint a milyenben megindult sok ezer esztendővel az embernek a földön való megjelenése előtt.

Ennek az ősidőkben megkezdődött, évezredek hosszú során át folytatódott és ma is tartó átalakulásnak az eredménye a lónak az a nagyfokú tökéletessége, mely a jelenkor lovát olyan bámulatos sebességgel kifejtésére képessé teszi. A ló lábának ez a tökéletessége igen különös módon ment végbe. Olyképpen ugyanis, hogy a láb csontjai egyre kevesebbek lettek, az eredetileg komplikált csontrendszer egyes csontok visszafejlődése, fölcsivódása folytán mind egyszerűbb alakot öltött, míg az ősi ötujjas lábból az egypatás láb fejlődött ki.

Mert öt ujjá volt eredetileg a ló lábának. Ennyit találtak annak az ásatag lónak a lábán, melyet a föld mélyéből hoztak napvilágra s melyről a tudósok kisütötték, hogy még a terciér-geológiai korszakból való. Orohippus agilisnak keresztelték el ezt az ötujjas lábú őslóvat, melyhez képest, gyorsaságra nézve egyegy Pardon minden mai, virslire érett konflis ló. Az öt ujjból a két szélső idővel lekopott s egy későbbi geológiai rétegből, a felső eocénből származó lócsontvázán már csak három ujj látható. Az idők folyamán a középső ujjat közrefogó két ujj is egyre jobban sorvad, sat-

nyult, vékonyabb és rövidebb lett, míg a középső ujj mind vastagabb és erősebb lett. A Görögországban talált, a miocén rétegből származó lócsontváz, a Hipparion gracile lábán a középső vastag ujjcsont két oldalán már csak egy fityeg két apró, vékony csontocska, a két oldalsó ujj maradványa. A következő geológiai rétegből, a pliocénből kiasott lócsontváz már tökéletesen egypatás. Ebből az időből való az európai Equus és az amerikai Protohippus faja.

A ló lábának ezen korai geológiai időszakokban történt átalakulása azonban nem szorított egyedül a lábujjak forradására és eltűnésére, hanem kiterjedt a láb többi csontjainak nagy részére is. Mig azonban az elülső lábakon, vagy a mint az anatómusok mondják, a kezeken, főképpen az ujjcsontok és a kéz középcsontok szenvedtek nagy változást, a kéztőcsontok ellenben alig változtatták meg eredeti alakjukat, addig a hátulsó lábakon éppen a lábtőcsontok azok, melyekkel a legnagyobb átalakulások mentek végbe. A lábközépcsontok ellenben sokkal kisebb mértékben változtatták meg alakjukat, mint a középcsontok. Hogy az elülső lábakon más részek alakultak át, mint a hátulsókon, ez annak a jele, hogy a ló mozgás közben négy lábának nem ugyanazon részeit veszi legjobban igénybe. Az elülső lábaknál főképpen a kézközépcsontokat, a hátulsó lábaknál leginkább a lábtőcsontokat használja. Átalakulni, fejlődni pedig éppen azok a részek szoktak, melyek a legtöbbször vétetnek igénybe.

A mi napjainkban a ló lábának csontjaiban évezredekkel ezelőtt megindult fejlődési folyamat, mint Joly kimutatja, korántsem szünetel, hanem fokozott intenzitással halad tovább, amint az különösen a leggyorsabb mozgású lovaknál, az ügető és versenylovaknál észlelhető. A fokozott mozgás következtében olyan

változások jönnek létre a láb csontrendszerében, melyek a szülőkről átöröklődnek az utódokra, amely változásokat inajdnem öröklött hibáknak lehetne nevezni. Ezen öröklékeny változások egyike, mely versenylovaknál majdnem mindig észlelhető, az eltűnt második és negyedik ujj elsovadt, megvékonyodott pálczalakú kézközépcsontjainak korai összeforradása. A különböző időszakokból származó, körülbelül negyven ezer lócsontváz egyikénél sem találták a két oldalsó satnyult kézközépcsontnak a főkézközépcsonttal való összeforradását. A régi anatómusok öreg lovaknál észlelték néha, hogy a kézközépcsontokat összekötő szalag elcsontosodott. Ma ez majdnem minden lónál megtörténik. Joly nemcsak öt, négy, három éves lovaknál találta ezt az obnormitást, hanem kétéveseknél is. Ugy hogy ez a rendellenesség tulajdonképpen már normális dolognak tekinthető.

A három kézközépcsontnak ez a szoros összeforradása csökkentette ugyan a ló lábának az elaszticitását, de alapját képezi óriási gyorsaságának. Valószínűleg egypatás a ló elülső lába csak a kézközépcsontoknak eme szoros összeforradása folytán lett. És ez a csontösszenövés manapság már nemcsak a versenylovaknál található, hanem kisebb-nagyobb fokban az összes lófajoknál előfordul.

Ellenben csakis versenylovaknál észlelhető a lábtőcsontoknak az összeforradása. A lábtő a lovaknál eredetileg éppugy, mint az embernél, hét csontból volt összetéve: a sarokcsontból, köbcsontból, ugrócsontból, sajka-csontból és a három ikcsontból. A második és harmadik ikcsontot már azelőtt is gyakran találták összeforradva, ma azonban a versenylovak tulajdonképpen többségénél látható ez a csontösszenövés. Joly sok lónál mindhárom ikcsontot látta összeforradva anélkül, hogy előrement gyuladást tapasztalt volna. Nem egyszer a

lábtdüzületnek összes csontjai össze voltak nőve. Ilyen csontösszenövéseket eddig csak a csontpókok lovaknál észleltek. A lovaknak e gyakori betegségért éppen általában igyekeznek megszüntetni, hogy mesterségesen fokozott gyuladással elősegítik a lábtőcsontok összeforradását. A csontok összeforradása után ugyanis a csontpókok ismét hnsználhatja beteg lábát.

Joly észleléseiből azonban kitűnik, hogy a mai versenylovaknál a lábtőcsontoknak ez az összeforradása már normális dolog s a szülőkről az utódokra átöröklődik. Éppugy, mint ahogy átöröklődik az elülső lábak kézközépcsontjainak az összeforradása. Mindkettő következménye a láb fokozott mértékben való igénybevételenek és folytatása a láb korai geológiai korszakokban megindult átalakulási procezzusának. A fokozott munka, amit manapság a versenyló végez, okozza a láb csontjainak leirt átalakulását s e csontátalakulásoknak a következménye a ló kitartásának és gyorsaságának folytonos fokozódása.

Örökké persze ez nem tarthat s ha messze is van még talán, de bizonyára be fog következni egyszer az az időpont, hogy a ló, amely most a leggyorsabban tud futni, elveszti ezt a képességét s helyét kénytelen lesz átadni egy kevésbé erősen specializált vadlónak. Egy típusnak a kimerülése annál tökéletesebb, minél hatalmasabb volt a fejlettsége és minden egyoldalú specializálás magában hordja az elpusztulás csiráját.

E.

A szilágysági vonal menetrendje.

— Érvényes 1899. május 1-től. —

Zilahtól—Nagy-Károlyig.

Állomások	5013	5011
	számu	vonat
Zilah indul	400	223
Cigányi	412	235
Haraklány	426	249
Sz.-Balla	441	305
Ökörítő	457	321
Sarmaság	511	335
Derzsida	531	406
Alsó-Szopor	552	428
Ákos	621	457
Szakácsi	646	523
Tasnád	704	543
Tasnád-Szántó	726	607
Erhatvan	741	622
Mezőterem	756	638
Nagy-Károly érkezik	825	707

Nagy-Károlytól—Zilahig.

Állomások	5012	5014
	számu	vonat
Nagy-Károly indul	530	421
Mező-Terem	600	449
Erhatvan	615	504
Tasnád-Szántó	637	527
Tasnád	701	549
Szakácsi	719	607
Ákos	750	639
Alsó-Szopor	814	705
Derzsida	835	727
Sarmaság	849	742
Ökörítő	915	809
Sz.-Balla	933	829
Haraklány	950	848
Cigányi	1005	904
Zilah érkezik	1017	918

Sarmaságtól—Sz.-Somlyóig.

Állomások	5112	5114
	számu	vonat
Sarmaság indul	909	400
Somlyó-Ujlak	935	426
Sz.-Somlyó érkezik	953	445

Sz.-Somlyótól—Sarmaságig.

Állomások	5111	5113
	számu	vonat
Sz.-Somlyó indul	755	242
Somlyó-Ujlak	814	301
Sarmaság érkezik	839	325

Az aláhuzott idő éjjeli idő 6-tól 6-ig reggel.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓTULAJDONOS:

BÖLÖNI SÁNDOR.

Hirdetések.

Eladó birtok.

Özv. Zonda Ignácznének a Berekben lévő 45 hold területű belső-sége a külső taggal együtt, mely gyümölcsös, kaszáló és szántóból áll, szabad kézből örök áron

ELADÓ.

Értekezhetni Pusztaszent-Miklóson (u. p. Apahida) **Zonda Lászlóval** és Szilágy-Somlyón **Lengyel Ferenczel**.

356—1899. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sz.-somlyói kir. járásbíró-ság V. 226. számu végzése által Brüll Julia javára, Talpos Mihály ellen 140 frt tőke, ennek 1899. évi január hó 15. napjától számíthatandó 5% kamatai és eddig összesen 43 frt 72 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 475 frtra becsült cséplő gép és triórból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a V. 226/2. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis N.-Derzsida községházánál leendő eszközlésére **1899. évi június hó 22-ik**

nappjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el adatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Sz.-Somlyón, 1899. évi május hó 31-ik napján.

VIRÁG LÁSZLÓ,
kir. bírósági végrehajtó.

A díjak rendkívül mérsékeltek.

Lovak és szarvasmarhák

biztosítása.

A magyar kölcsönös állatbiztosító

társaság mint szövetkezet

Budapest, VII., Erszébet-körut 27.

biztosításokat elfogad **lovak és szarvasmarhák** elhullása következtében beállott káresetek megtérítésére.

Kártérítés igénye fennáll, ha közönséges és járványos betegségekben, vagy baleset folytán pusztul el az állat, továbbá ha kényszer-vágás rendeltetik el.

Az intézet élén állanak a következő földbirtokosok: báró Stojanovics György, elnök, báró Ambrózy Gyula, gróf Bethlen Balázs cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, dr. Beldy László országgy. képviselő, Chernel György, cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, báró Jósika Gábor cs. és kir. kamarás, orsz. képviselő, gróf Korniss Károly, főrendiházi tag, báró Nyáry Béla cs. és kir. kamarás, gróf Ráday Gedeon, dr. Simay Aladár, a Magy. agrár- és járadékbank r. t. gazd. tanácsosa, dr. Tetényi Árpád ügyvéd, Tahy István, cs. és kir. kamarás, Pestm. gazd. egyll. alelnöke, Zaleski Jenő, dr. Pajor Ignác vezérigazgató.

Felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság és a vidéki ügynökségek. 1—15

A díjak rendkívül mérsékeltek.

3522 — 1899. kig. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az ujonnan rendszeresített ballai segédjegyzői és ezzel összekötött anyakönyvvezető helyettesi állásra évi 400 forint fizetés mellett pályázatot nyitok s fölhivom mindazokat, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-ban előírt képesítéseket, életkorukat, valamint az eddigi alkalmazásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérelmüket f. é. június 30-ig hozzám anyrival inkább adják be, mivel a később beérkező pályázatokat nem fogom figyelembe venni.

Zilah, 1899. május 23-án.

Dr. Veress Sándor,

2 — 3

főszolgabíró.

1906—1899. tkvi sz.

Árverési hirdetmény.

A Silvánia hitel- és takarékpénztári intézetnek Gordán Juon és Krisztner Juon alsó-báni lakosok elleni végrehajtási ügyében a bírói árverés 50 frt tőke, ennek 1898. évi május hó 2-ától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj, 9 frt 50 kr. perbeli, 5 frt 60 kr. végrehajtási, 10 frt 05 kr. árveréskérsési s a további költségek erejéig ezennel elrendeltetik, határnapul **1899. évi június hó 20-ik napjának** d. e. 9 órai megkezdéssel a zilahi kir. törvényszék területén fekvő Alsó-Bán községházához kitűzetik, az árverési feltételek pedig a következőkben állapittanak meg:

I. A mikor is elárvereztetnek szükség esetére a kikiáltási áron alul is.

a) Végrehajtást szenvedő Gordán Juonnak és tulajdonostársai Gordán Mitrunak és Simon Todora f. Gordán Gavrilánének az alsó-báni 143. sz. tkjvben foglalt 836. hrsz

ingatlanok az 1881. évi LX. t. c. 156. §-a alapján egészben 146 frt kikiáltási árbun.

b) Gordán Juonnak az alsó-báni 430. sz. tkjvben foglalt A. + 1—11. rsz. alatti Gordán Mitruval közös 157/a., 453/b., 536/a., 643/b., 917/b., 939/b., 1189/b., 1320/b., 1934/b., 1395/a. és 1442/a. hrsz. ingatlanbeli fele rész illetménye 421 frt 50 kr. kikiáltási árbun,

c) a végrehajtást szenvedő Gordán. Juonnak és tulajdonostársa Gordán Mitrunak az alsó-báni 433. sz. tkjvben foglalt 1448. hrsz. ingatlana az idézett törvényszakas alapján egészben 88 frt kikiáltási árbun,

d) végrehajtást szenvedő Krisztner Juonnak és tulajdonostársa Balog Parászka f. Bucs Stefánnének az alsó-báni 11. sz. tkjvben foglalt 12. hrsz. ingatlana és tartozékai az idézett törvényszakas alapján egészben 390 frt kikiáltási árbun, azonban a Krisztner Juon illetményére C. 5. alatt Krisztner György javára bekebelezett szolgalmi jog fenntartásával,

e) végrehajtást szenvedő Krisztner Juonnak az alsó-báni 282. sz. tkjvben A. I. alatt foglalt 313., 416/b., 655/b., 867/a., 1073. és 1223/a. hrsz. ingatlanai, azonban a C. 2. alatt Krisztner György javára bekebelezett haszonélvezeti szolgalmi jog fenntartásával 145 frt kikiáltási árbun.

2. Árverelni szándékozók kivétel nélkül tartoznak a kikiáltási ár tizszázötölját készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a bírósági kiküldött kezéhez bánatpénzü előre letenni, avagy az annak előzetes letétbe helyezéséről nyert elismervényt átadni.

Árverési feltételek:

I. Legtöbbet ígérő köteles a vételár egyharmad részét a leütéstől 15 nap alatt, másik egyharmad részét 30 nap alatt és harmadik egyharmad részét, melybe a bánatpénz is beszámítandó, 45 nap alatt mindenkori 5% kamattal a sz.-somlyói kir. adó, mint letét hivatalnál a 39,425—881. I. M. sz. letétkezelési szabályrendelet szerinti eljárással befizetni.

II. Tartozik vevő az árveréstől kezdve a birtokkal járó minden közterhet viselni s a vételtárgya után kiszabandó kincstári illetéket fizetni.

A többi árverési feltételek ezen bíróság tkvi hivatalában és Alsó Bán községházánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság. Sz.Somlyón, 1899. évi április hó 7-én.

DONOVÁK SÁNDOR,
kir. aljbíró.

2276—899. tkvi szám.

Árverési hirdetmény.

A kir. kincstár végrehajthatónak Pap Péter és neje Marián Anna elleni végrehajtási ügyében a bírói árverés 18 frt 20 kr. tőke, ennek esedékes 5% kamatai, 7 frt 30 kr. végrehajtási, 7 frt 05 kr. árveréskérsési s a további költségek erejéig ezennel elrendeltetik, határnapul **1899. évi július hó 8-ik napjának** d. u. 2 órai megkezdéssel a zilahi kir. törvényszék területén fekvő Zálnok községházához kitűzetik, az árverési feltételek pedig a következőkben állapittanak meg:

1. A mikor is elárvereztetnek szükség esetére a kikiáltási áron alul is.

Végrehajtást szenvedő Pap Péter és neje Marián Anna nevéu a zálnoki 366. sz.

tkjvben A. + 1—7. rsz. alatt foglalt kővetkező ingatlanok:

az 1555. hrsz. szőlő és tartozékai 28 forint kikiáltási árbun,
az 58/b. hrsz. belsőség és tartozékai 236 frt kikiáltási árbun,
az 58/c. hrsz. belsőség és tartozékai 38 forint kikiáltási árbun,
a 815/a. hrsz. szántó és tartozékai 5 frt kikiáltási árbun,
a 815/b. hrsz. szántó és tartozékai 5 frt kikiáltási árbun.

az 1401/1. hrsz. szántó és tartozékai 9 forint kikiáltási árbun,
az 1401/2. hrsz. szántó és tartozékai 9 forint kikiáltási árbun

2) Árverelni szándékozók kivétel nélkül tartoznak a kikiáltási ár tizszázötölját készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a bírósági kiküldött kezéhez bánatpénzü előre letenni, avagy az annak előzetes letétbe helyezéséről nyert elismervényt átadni.

II. Árverési feltételek:

I. Legtöbbet ígérő köteles a vételár egyharmadát a leütéstől számítandó 15 nap alatt, másik egyharmadát 30 nap alatt, harmadik egyharmadát, melybe a bánatpénz is beszámítandó 45 nap alatt, mindenkori 5% kamattal a sz.-somlyói kir. adó mint letét hivatalnál a 39,425—881. I. M. sz. letétkezelési szabályrendelet szerinti eljárással befizetni.

II. Tartozik vevő az árveréstől kezdve a birtokkal járó minden közterhet viselni s a vételtárgya után kiszabandó kincstári illetéket fizetni.

A többi árverési feltételek ezen bíróság tkvi hivatalában és Zálnok községházánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság Sz.Somlyó, 1899. április 24-én.

DONOVÁK SÁNDOR,
kir. aljbíró.

A Kőbányai Király-Sörfőző

részvénytársaság

GÓLIÁT-

MALÁTASÖRE

a legegészségesebb, legtáplálóbb és legkellemesebb üdítő-ital.

Dr. Korányi és dr. Kétly egyetemi tanár urak

gyógycélokra is ajánlják és

idegbajokban, vérszegénységnél, emésztési zavaroknál, gyengeség-nél stb. kiváló sikerrel használtatik.

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Óvakodjunk utánzatoktól.

6—30

Eladó tölgyfa.

Az építés alatt álló Szilágy-Somlyó—margittai vasutvonal közelében a **Márkaszéki Rézerdőn** harmincz hold erdőm, részben épület- és vasuti talpfának alkalmas

TÖLGYFA ÁLLOMÁNYA

ELADÓ.

Bölöni Sándor

ügyvéd

Szilágy-Somlyón.

Nyomatott Bölöni Sándor gyorssajtóján Szilágy-Somlyón. 1899.

Birtok eladás, vagy bérbeadás.

Szilágymegyében, a krasznai járásban, Récse község határában fekvő 200 katasztrális hold nagyságú tagos birtokom

ÖRÖK ÁRON ELADÓ.

Esetleg 1899. év október hó 1-ső napjától

HASZONBÉRBE KIADÓ.

A birtokban van:

Szántó föld 130 kat. hold. (Ebből 14 kat. hold belsőség).
Kaszáló 17 katasztrális hold. Legelő 30 katasztrális hold.
Erdő 23 katasztrális hold.

A birtok vasúti állomása 1½ óra Szilágy-Somlyó.

A községig csinált ut vezet.

A községben van 3 szobás lakház és gazdasági épületek.

Ajánlatok és tudakozódások Nagy-Károlyba (Szatmármegye) alólirott tulajdonoshoz intézendők.

Jeney Géza,

vármegyei főpénztárnok.

1-3

Szilágyvármegye alispánjától.

11,372—1899. kig. szám.

Pályázati hirdetmény.

Szilágyvármegye törvényhatóságának központi közigazgatásánál előléptetés folytán üresedésbe jött és 500 frt évi fizetés, 150 frt lakpénzzel javadalmazott írnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Minélfogva felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. I. t. cz. 19. §-ának rendelkezéseihez képest szabályszerűleg felszerelt folyamodványaitak hozzám legkésőbb folyó évi június hó 15-ig annyival is inkább terjesszék be, mivel a későn beérkező folyamodványokat figyelembe nem veszem.

Megjegyzem, hogy figyelemmel az 1873. II. t. cz. 1. §-ára a kiszolgált katonai altisztek a kinevezésnél előnyben részesülnek.

Zilah, 1899. május 15.

Dr. Kaizler György,

3-3

alispán.

Szilágyvármegye közigazgatási bizottságától.

944—1899. kb. szám.

Idéző hirdetmény.

A szilágy-somlyó-margittai h. é. vasut építéséhez Szilágy-Somlyó város határában szükséges és ezen város polgármesteréhez egyidejűleg közszemlére kitétel céljából megküldött kisajátítási tervben és összeírásban tüzetesen körülírt földterületekre nézve kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur folyó évi 29,624. sz. alatt a törvényes kisajátítási eljárást elrendelte.

Midőn erről Sz.-Somlyó város polgármesterét, valamint a kisajátítási összeírásban felsorolt birtokok tulajdonosait és az ezen területek kisajátítása által netalán érdekelt többi birtokosokat és egyéneket ezennel értesitem és az 1881. XLI. t. cz. 34. §.

értelmében a kisajátítandó területek terveinek és összeírásainak Szilágy-Somlyó városházánál 15 napi közszemlére való kitételét elrendelem, egyuttal közhirre teszem, hogy a kisajátításra kiküldött bizottság eljárásának határidejéül 1899. év június hó 19. napját tűzöm ki.

Az eljárás Sz.-Somlyó városházánál d. e. 9 órakor veszi kezdetét.

Figyelmeztetem végül az összes érdekelteket, hogy a kisajátítási küldöttség a kisajátítási terv felett az 1881. évi XLI. t. cz. 34. §-a értelmében akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelenik meg.

Zilah, 1899. május 28.

Főispán elnök távol:

Dr. Kaizler György,

2-3

alispán.

3447—1899. kig. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Szilágyvármegye törvényhatósági bizottságának 1133—898. kgy. sz. határozatával az Illéd—Ér-Mindszent-Kegyei viczinális utvonalba ujonnan felvett s a Br. Révay Simon tagbirtokán keresztül vonuló 1892 folyó méter hosszú; mindkét oldalon 2 mtr. széles s egy méter mély árok által határolt 14 méter széles uttest földmunkálatainak 794 frt 64 kr. kikiáltási ár mellett leendő biztosítása céljából f. évi június hó 12-ik napjának d. e. 9 órájára Ér-Gírolt községéhez nyilvános árlejtést hirdetek.

Részletes feltételek a hivatalos órák alatt hivatali irodámban megtekinthetők, e helyütt csak annyit jegyzek meg, hogy árlejtezni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 20%-tóját azaz 158 frt 92 krt készpénzben árlejtést vezető utbizottsági elnök kezéhez letenni.

Tasnád, 1899. május hó 31-én.

Bölöny Bálint,

főszolgabíró, uti biz. elnök.

1-1

2035—1899. tkvi szám.

Árverési hirdetmény.

A kir. államkincstárnak Gurzó Gligor és neje Pánó Iléana zálnoki lakosok elleni végrehajtási ügyében a bírói árverés 113 frt 31 kr. tőke, ennek esedékes 6% kamatai, 5 frt 65 kr. perbeli, 11 frt 80 kr. végrehajtási, 7 frt 65 kr. árveréskérsi, 14 frt 70 kr. árverésfoganatosítási, 7 frt 65 kr. újabb árveréskérsi s a további költségek erejéig ezennel elrendeltetik, határnapjául 1899. évi július hó 8-ik napja d. e. 9 órai megkezdéssel a zilahi kir. törvényszék területén fekvő Zálnok községéhez köztűzetik, az árverési feltételek pedig a következőkben állapítottak meg:

1. A mikor is elárvereltetnek szükség-ezetére a kikiáltási áron alul is

a) Végrehajtást szenvedő Gurzó Gligornak s neje Pánó Iléának a zálnoki 342. sz. jkvben A. I. alatt foglalt 39/a., 304/a., 306/a., 765/b., 927/b. és 1373/b. hrsz. ingatlanai s tartozékai 310 frt kikiáltási árban,

b) a végrehajtást szenvedő Gurzó Gligornak és végrehajtáson kívül álló társtulajdonosok Gurzó Nucznak és Gurzó Gáfi f. Bence Nyikitanának a zálnoki 42. sz. jkvben foglalt ide részben tartozó 930. hrsz. ingatlanai és tartozékai az 1881. 60. t.-ez.

156. §-a alapján egészben 60 frt kikiáltási árban.

2. Árverelni szándékozók kivétel nélkül tartoznak a kikiáltási ár tizszázötötől készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a bírósági kiküldött kezéhez bánatpénzül előre letenni, avagy annak előzetes letétbe helyezésétől nyert elismervényt átadni.

II. Árverési feltételek.

I. Legtöbbség igérő köteles a vételár egyharmad részét a leütéstől 15 nap alatt, másik egyharmad részét 30 nap alatt és harmadik egyharmad részét, melybe a bánatpénz is beszámítandó 45 nap alatt, mindenkori 5% kamattal a sz.-somlyói kir. adó mint letétbirtoknal a 39425—1881. I. M. sz. letétkezelési szabályrendelet szerinti eljárásal befizetni.

Tartozik vevő az árveréstől kezdve a birtokkal járó minden közterhet viselni s a vétel tárgya után kiszabandó kincstári illetéket fizetni.

A többi árverési feltételek ezen kir. járásbírószék tkvi hivatalában és Zálnok községéhez a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. járásbírószék, mint tkvi hatóság, Sz.-Somlyón, 1899. április 23 án.

DONOVÁK SÁNDOR,
kir. aljárásbíró.

Ugy a hazai, mint a külföldi orvosi tekintélyek is elismerik és hangoztatják, hogy idült (kronikus) betegségek legbiztosabban a természeti eszközökkel gyógyíthatók.

A legelső és legtökéletesebben berendezett intézet, a melyben ezen alapon történik gyógykezelés.

D^R. PALÓCZ IGNÁCZ

v. kórházi orvos, k. egészségügyi tanár intézete

Budapest, IX., Várház-körut 7. (augusztus 1-től Kerepesi-ut 10.)

Gyógykezelés egész napon át. Rendelés 10-12-ig és 3-5-ig. Elkülönített osztályok. Díjazás hetenként 10-15 frt. Prospectus ingyen.

A természeti eszközökkel képesek vagyunk a beteg test életerejét növelni, a benne képződött ártalmas és kóros anyagokat a szervezetből eltávolítani, a szervek normális működését létrehozni és az elgyengült, vagy elkenyészett testet megerősíteni, megújítani.

Ezért gyógyítható ily módon még a legtöbb idült (kronikus) betegség is.

A tökéletes berendezés, a lelkiismeretes, gondos és egyéni (a beteg természetének megfelelő) gyógykezelés magyarázza meg ama kitűnő eredményeket, (a meggyógyultak hiteles írásával bizonyíthatjuk), a melyeket még a legidültebb betegségeknek is, különösen elbizottság, asztma, reuma, ischias, neuralgia, köszvény, gyomor és nemi bajok, vérérgényesség, bőr-, ideg és női betegségek gyógyításánál biztosan elérünk.

Veterin-diätikus szer lovak és szarvasmarhák, juhok számára 45 év óta használatban a legtöbb istállóban, étvágytalanság, rossz emésztés eseténél, a tejszaporítását és javítását, valamint a tehén tejleadó képességét előmozdítja. Ára egy egész doboznak 70 kr., egy fél doboz 35 kr. Valódi minőségben csakis a fenti védjeggyel kapható minden gyógyszerárban és drogistáknál.

Főraktár:

Kwizda János Ferencznel,

cs és kir. osztr. magy., román királyi és bolgár fejedelmi udv. szállító. Kerületi gyógyszerész Kornelburgban, Bécs mellett.

Clayton & Shuttleworth
Václav-körut 63. sz.
mezőgazdasági gépgyárak
álta a legújanyosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek
továbbá járgány-cseplőgépek, lökéscsöplők, tisztító-rosták, ártógépek, szénagyújtók, boronák.

21/2, egész 12 lörög, szalmakaszalók, kukorica-morzsolók, daráló, 5/6-malmok, egyetemes aczélek-ekék.

„Columbia-Drill”
legjobb sorvetőgépek, szekekavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, 5/6-malmok, egyetemes aczélek-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árajánlatok kint, nara megküldésre küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.